

Moet de gemeente de douche betalen?

Alert verslaggeverswerk in de *Volkskrant* vrijdag: een eerste inventarisatie van de aantallen klachten die grote gemeenten binnenkrijgen door veranderingen in de thuiszorg. Met zeshonderd klachten (op vijfduizend burgers die huishoudelijke hulp krijgen van de gemeente) gaat Utrecht fier op kop in de klachtenparade. Heeft de boze burger gelijk?

Gelijk of ongelijk, dat zal van de casus afhangen. Naast bezuinigen op overheidsuitgaven is het doel van de decentralisaties juist dat gemeenten maatwerk bieden. In de krant staat zo'n casus, en die biedt ons een mogelijkheid tot onderzoek. Dat is moeilijker dan je hoopt, denk maar mee.

De feiten van het geval. Algemeen: vrouw, 72 jaar, alleenstaand, geen kinderen. Gezondheid: reuma en stofallergie. Wonen: koopflat met lift, grotendeels aangepast aan lang zelfstandig wonen. Inkomen: AOW, geen pensioen. Het probleem: mevrouw kan vanwege de reuma niet meer in bad. Wil bad vervangen door douche. Totale kosten: 5.500 euro. Mevrouw vraagt een bijdrage van 3.500 euro van de gemeente. Gemeente wijst af. Mevrouw boos.

Wie heeft gelijk?

Mevrouw zegt: alleen met zo'n douche kan ik lang zelfstandig blijven wonen.

De gemeente zegt (bij monde van wethouder Margriet Jongorius): 'Ouder worden komt niet onverwacht, en van sommige ziekten is bekend dat mensen op den duur woningaanpassingen nodig hebben. Mensen hebben ook een eigen verantwoordelijkheid.'

Wat vindt u?

Ik mis, hoeveel we er ook al hebben, nog feiten. Eén: hoezo kost het vervangen van bad door douche 5.500 euro? Maar belangrijker: hoe is het met de hypotheek van mevrouw en haar spaargeld?

Laten we het onszelf eerst makkelijk maken. Stel: mevrouw heeft 10.000 euro spaargeld of veel ruimte in haar hypotheek. Geen haar op ons hoofd, neem ik aan, dat we mevrouw dan (deels) uit de gemeentekas aan een nieuwe badkamer helpen. De verbouwing is in eerste instantie een particuliere aangelegenheid, met particuliere baten en dus ook particuliere lasten. Algemeener gesteld (tevens aandachtspunt voor verslaggevers die dit soort verhalen schrijven): de (netto) vermogenspositie van de burger doet ertoe.

Nu moeilijker. Haar huis staat onder water, en die 2.000 euro die ze zelf wil bijdragen, is haar laatste spaargeld. Zeggen we nee, dan kan mevrouw nooit

meer in bad of douchen. Wassen moet dan bij de wastafel. Zeggen we dan ook: eigen verantwoordelijkheid, mevrouw? Dat voelt een stuk slechter. Voor een luidzige 3.500 euro kopen we voor een medeburger in de komende jaren duizenden douchebeurten, dat is toch een koopje?

Bovendien: door nu mee te betalen, vermijden we wellicht zorgkosten in de toekomst. Nog een keer vallen in de badkamer (het gebeurde al eens) en botten breken is een duurdere grap. Anderzijds: er zijn nog genoeg huishoudens zonder douche of bad. Gaan we die dan allemaal op kosten van het collectief aan sanitair helpen?

De oplossing voor dit dilemma, vermoed ik, zit in preciezer maatwerk. Wat bijvoorbeeld zou kunnen is: geef mevrouw een gemeentelijke lening. Of re-

De oplossing is: preciezer maatwerk bieden

gel, als dat mogelijk is, voor mevrouw een lening bij een bank. Tegen 5 procent rente zijn de rentelasten 175 euro per jaar, minder dan 15 euro per maand. Zo blijven de kosten daar liggen waar ze ten principale thuishoren (bij mevrouw), maar wordt ze toch geholpen. Als mevrouw die 15 euro per maand er niet voor overheeft, dan houdt het op, zou ik denken.

Van zo'n casus leer ik drie dingen. Eén: voor een enigszins gefundeerd oordeel heb je erg veel feiten nodig (wat inderdaad pleit voor gemeentelijke uitvoering). Twee: de vermogenspositie van de burger doet er toe. Drie: echt maatwerk bieden vereist van de gemeente een breed arsenaal aan oplossingen, passend bij de feiten van het geval.

Frank Kalshoven is directeur van De Argumentenfabriek.
Reageren?
frank@argumentenfabriek.nl